

Nro. 29.

**A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Költ Bétsben, Pénteken Aprilisnek 9-ik napján
1802-ik osztendőben.*

B é t s.

Galliciának fő Kormányozóját, és Tek. Bács Vármegyének Fő Ispányát nagy méltóságú Urményi Urményi József Cs. Kir. belső Status Tanácsos Ö Excellentiáját Tek. Fejérvármegye; helyette pedig a' Kir. Magyar Helytartó Tanács Tanácsosát Báró Podmaniczki Podmaniczky József Ö Nagyságát Tek. Bács Vármegye Fő Ispányai tenni méltóztatott Felsőleges Urunk,
Német Ország.

Frankfurtból, Martius 30 ik napján. — A' Frantzia Respublika és N. Britannia közt való végfő békeség, ennek a' hólnapnak 25 ikén ment Amiensben tökéletességre. A' Frantzia Respublikának városunknál lévő követ Residencehez pol.

E f.

gár *Hersingerhez*, egy rendkívül való kurir hozta ezt áldott és keblemetes hirt, azon békeségnek tikkelyeivel egyetemben, mellyek summásan így következnek:

„A Frantzia Respublikának első Conzulja a' Franczia nemzet képében, és az eggyesült N. Britanniai 's Hyberniai Országok Királya egyenlő szíves indulattal és kívánsággal lévén a' háború inségeinek meg szüntetések eránt, azon előjáró tikkelyekben, a' mellyek Londonban Vendemiáirnak 9 ikén, a' Fr. Resp. 10-dik esztendejében (October 1-eső napján) 1801-ik eszt.) kéz aláírással meg állítódtak, a' végképen való bekeségnek fundamentomát le tették.

„És valamiképen ezen előjáró békeségnek 15. ik tikkelyében meg határozódott, hogy mind az egy, mind a' más részről tellyes hatalmú biztosok fogának *Amiensbe* küldetni, hogy ottan az alkudozó hatalmasságok frigyes tárfaiknak egyet értékekkel, a' végképen való békeségnek eszközlésében munkálódjanak: azonképen a' Frantzia Respublikának első Conzulja a' Frantzia nemzet képében, Status Tanátsos *Bonaparte József* polgárt, az eggyesült N. Britanniai és Hyberniai Országoknak Fels. Királya, a' maga belfő Status Tanátsosát, 's ármadiájának Generálissát *Lord Cornwallist*, a' Fels. Spanyol Orzági Király, *Don d'Azara József Miklós* Status Tanátsosát, III Károly vitézi Rendjének nagy keresztesét, és a' Frantzia Respublikához küldött követjét; a' Batava Respublika Kormányzékje pedig polgár *Roger Jean Schimmelpennink* Frantzia Respublikánál lévő rendkívül való követjét rendelték ki, a' kik minekutánna ezen békeséges alkudozásra való meg hitelező leveleiket egymással közlötték volna illendőképen, a' következő tikkelyekben egyeztenek meg: —

I. Tz. A' Frantzia Respublika, Spanyol Király ö Felsője örökössei, utánna következő

maradékai, és a' Batava Respublika közt egy részről, és az egygyefült N. Britanniai 's Hyberniai Király ō Fellege közt más részről békefég, barátság és jó egygyetértés legyen. A' meg békélt részek egész figyelmetességgel lesznek az eránt, hogy magok és Statusaik közt állandó békefég legyen, és meg nem engedik, hogy vagy egy, vagy más részről akár szárazon, akár vizen, akár melly lehető szin alatt egymás ellen ellenségeskedjenek. Mindent, a' mi a' szerentsellen vissza állott egygyelléget meg változtathatna szorgalmatossan el fogják távoztatni.

2. Tz. Minden egyik vagy másik részről, szárazon vagy tengeren hadi fogságba elletket minden pénzbeli kiváltás nélkül, a' jelenvaló békeféges tikkelyeknek fel váltása után leg későbbben hat hetek múlva, és azon adosságnak ki fizetése után, a' mellyet azok fogságok ideje alatt tette nek, egymásnak vissza adjanak.

3. Tz. Ō N. Britanniai Fellege mind a' Francia Respublikának, mind ennek frigyos társainak, úgymint Ō Katólíka Fellegének és a' Batava Respublikának, minden ō birtokáikat és coloniaikat, a' mellyek a' jelenvaló háborúnak folyása alatt Britanniai fegyver által el foglalattak, a' Trinitadi szigetet, és a' Hollandusok Ceylon szigetében vólt örökségeiket ki vévén, egészlen vissza adja.

4. Tz. Ō Katólíka Felsege tellyes jussal és felsőséggel által engedi Ō N. Britanniai Fellegének a' Trinitadi szigetet.

5. Tz. A' Batava Respublika, minden azon Ceylon szigetében lévő örökségeit és coloniait, a' mellyek a' jelenvaló háború előtt a' frigyos Belgiomi Respublikához, vagy a' napkeleti Indiai kereskedő Társasághoz tartoztak, Ō N. Britanniai Felsegének tellyes jussal és felsőséggel által engedi.

6. Tz. A' Jó Remenyfég Foka (Pro Montorio)

um Bonæ Spei) azon jussal és felsőséggel marad a' Batava Respublikának örökségében, a' mellyel bírta azt a' háboru előtt. A' meg egyezett részek' minden rangú hajóinak szabadságok leszén mint ennekelötte úgy ezután is annak kikötő helyébe bé evezni, ott szükséges eledeleket vásárolni, semmi más adót nem vévén azoktól, hanem csak a' mellyet a' maga nemzetebéli hajói fizetni szoktak.

7. Tz. Az ő leg hivebb Felsége örökségei és birtokai azon állapotban hagyatódna meg, a' mellyben voltak a' háború előtt s. a. t.

8. Tz. A' Fényes Portának birtokai, örökségei, és jussai is azon valóságokban maradjanak meg, a' mellyben voltak a' háború előtt.

9. Tz. A' hét szigetektől álló Respublikának valólága, és mástól való nem függése meg esmértetik.

10. Tz. A' Máltai, Gozoi és Cominoi szigetek a' Jéruzsálemi sz. János vitézi Rendjének visza adatnak, a' mellyeket, a' háború előtt vólt, minden jussaival, 's a' következő meg egyezések szerént birjon ennekutánna.

a). Azon vitézi Rendnek vitézi ezen békesféges meg egyezésnek fel tseréltetése után mindjárt térjenek Máltába vissza, tartsanak magok közt közönséges gyülelt, 's válasszának Nagymestert magok közzül.

b). A' Frantzia Respublikának és N. Britannianak Kórmányszékjei, a' Máltai vitézi Rendet és szigeteket, egészen mástól való nem függésnek állapotjába helyheztetni kívánván, abban meg egyeznek, hogy se Frantzia, se Anglus nemzetbéliék ne legyenek abban ezután, és hogy e' két hatalmasságokhoz tartozó személyek közzül senki azon vitézi Rendbe bé ne vétetődjék.

c) Allitatódjék fel egy Máltai társaság, a' melly azon szigetnek jövedelmeiből, és kereskedésbéli jussaiból tartatódjék. Azon társaságba

való bé botsatásra a' nemellégnek meg mutatása szükség ne legyen, a' kik mint a' több nemzetbéli vitézek minden hivatalokra botsáthatók legyenek, 's minden jussokkal birhassanak. — A' sziget Kormányzékjetől függő municipalis, polgari, törvényes és egyéb hivatalokat, leg alább fel részben, a' Máltai, Gozoi és Cominoi lakosok birják.

d) Ő N. Britanniai Felsége hadi és hajó seregjei azon szigetből, és az ahoz tartozó birtokokból, a' bekeffég ratificatiojának fel tserélése után három hónapnál, vagy ha lehet elebb is, mennyenek ki. Azon idő pontjában botsáttalék az ezen Rend birtoka alá, azon állapotban, a' mellyben most vagyon; úgy mindazáltal, hogy vagy a' Nagy mester, vagy azon Rendnek sarkalatos törvényei szerént meg hatalmazott Commissáriusok, azon sziget által vételének alkalmazásával jelen légyenek, és hogy Ő Siciliani Felségének fegyveres ereje, a' mint már annakelőtte meghatározott, oda bé mennyen.

e) A' katona őrizetnek, fele leg alább mindenkor született Máltaiakból való légyen, egyéb aránt azon nemzetbéliék között is verbuváltat hat a' Rend, a' mellyek között vitézek lehetnek — A' született Máltai seregeknek Máltai tiszteik legyenek. A' katona őrizetnek fő vezérségéhez, és a' tisztek ki nevezéséhez, egyedül a' N. Mesternek légyen jussa, mellyről ő még tsak ideig való képpen se mondhasson le, hanemha a' vitézi Rendnek hírével és meg egygyezéséből, a' vitézek között egyiknek valamellyiknek magahivatalját által engedi.

f) A' Máltai Gozoi és Cominoi szigeteknek másoktól való nem függések, úgy szinte a' jelenvaló rendelések is a' Frantzia {Respublika, N. Britannia, Austria, Spanyol Ország, az Orosz Birodalom, és Prusszia védelmek és evictiojok alatt fognak lenni.

g) Ezen vitézi Rendnek, és a' Máltai szigetnek, 's az ehez tartozó birtokoknak egy részre való sem hajlások hirdetődjön ki.

h) A' Máltai kikötő helyekbe minden nemzetbéli kereskedők és hajók, a' mellyek az egyenlő és mértékletes adót meg fizetik szabadon bévezhessenek.

i) A' barbarus Statusok (ezeken az Algiriai Tunisi, és Tripolisi haramja Társaságok értetődnek) a' két előbbi tikkelyeknek rendelkezései alá nem tartoznak, mind addig, míg a' meg egyezett felek azon ellenségeskedésnek alkotmányát, a' melly a' nevezett barbarus Statusok, a' Máltai vitézi Rend, és azon Nemzetek közt, a' mellyeknek azon Rendbe való bévétetre jusok vagy, meg nem határozzák, és meg nem szüntetik.

k) Ez a' vitézi Rend valamint a' lelki, úgy a' világi dolgokban azon törvények által fog igazgattatni, a' mellyel igazgattatott a' vitézeknek onnan lett el menetelek elől, a' mennyiben tudniillik a' jelenvaló meg egyezéssel azok nem ellenkeznek.

l). A' 3. 5. 7. 8. és 10-ik tikkelyekben lévő intézetek, a' szokott mód szerént, a' vitézi Rendnek örökös statutumaivá, és törvényeivé változnak által, és a' N. Mester, vagy ha ő ezen rendelkezések azon szigetre való küldetésének alkalmazhatóságával ott nem lenne, az ő képviselője, sőt minden successorai kötelesek lesznek azoknak minden pontjaikban való meg tartásokra, magokat esküvéssel kötelezni.

m) Ő Siciliani Felsőge hivattassék meg arra, hogy a' nevezett szigetebéli erősségekbe maga jobbágyaiból való két ezer emberből álló őrszetet tegyen bé. Ez a' hadi erő a' sziget' által adafának idejétől számlálván, egy esztendeig maradjon ottan; hogyha mindazáltal ezen idő eltelése után elegendő hadi ereje a' vitézi Rend-

nek nem volna, a' meg békélett hatalmasságoknak tudtával és meg egygyezéséből, maradjon azon Napolyi katonáság mind addig ottan, míg a' nevezett hatalmasságok az eránt más rendelkezéseket tennének.

n) A' 6 ik tikkelyben meg nevezett hatalmasságok, ugymint, a' Frantzia Respublika, Nagy Britannia, Austria, Spanyol Ország, az Orosz Birodalom és Prussia, a' jelenvaló meg egygyezésre való állásra hivattassanak meg.

(A' többit a' jövő posta napon.)

Frantzia Respublika.

Egy 26 ik Martiusi közönséges levélben gyászos festekkel iratik le a' Sz. Domokos szigetének jelenvaló állapotja, mellyet nem maga koholt ki az újság író, hanem oda való levelező barátja közölte vele. „Azok az újságok, ugymond, a' mellyeket Kigyelmednek jelentek, szomorú foglalatúak. *Cap François* szerentsétlen városa, egy néhány házakat ki vévén, hamuban fekszik. — Az isten nélkül való fekete emberek a' puskaporos malmot meg gyújtván, végső veszedelembé ejtették ezt a' szegény várost. — Minden közönséges épületek oda vagynak. Reményleni lehet, hogy nem sokára diadalmat veszen a' Respublika ezeken az istentelen haranjákon. — Fekete Generál *Leplume*, 11 millió liverrel, és a' hitetlen *Toussaint* Generál hadi népének javával hozánk állott. *Port de Paix* városban három háznál több épfégeben nem maradt, a' többit a' fekete emberek mind le égettek. — *Toussaint* General, fő ármadiájával együtt ezen szigetnek északi részébe vont a' magát. — *Leclerc* fő vezérünk egész erővel abban foglalatoskodik, hogy ennek a' pusztító háborúnak, mennél lehet thamarabb véget vethessen, s. a. t.

Orosz Birodalom.

A' meg holt Bádeni örökös herczegnek el maradt özvegye, Stockholmából ismét Pétersburgba

menni, 's kedves férjének nem várt szerentsétlen halálát, kedves leányának, az uralkodó Orosz Császárnének vigasztaló karjai közt meg síratni.

Pétersburgból Martius 9-ik napján. Az ifjúság helyes nevelésére, a' tudományoknak viragoztatására, és a' valóságos érdemeknek illendőképén való meg jutalmazására nézve, minden eddig uralkodott fejedelmeinket, még a' Nagy *II. Katalint* is felül múllyá a' mi mostan uralkodó kedves Császáruink *I. Sándor*, és eddig való rövid uralkodása alatt is többet mivelte azon tárgyakra nézve, mint mások 40. 50 esztendőig tartott uralkodások alatt. A' mostanában fel állított katonai plánta iskola, 500000 rubelnél többbe fog esztendőnként nékie kerülni.

A' Lieflandiai és Estlandiai tanuló ifjúság számára fel állított Evangelica Univerfitásra nézve, következő tikkelyekből álló Ukazét, az az, Császári parantsolaiot adott ki mostanában:

- 1) A' néhai *I. Pal* Császár alatt, ezen fő Oskolára nézve adatott planum jóvá hagyatik; úgy mindazáltal, hogy a' Praefidensi hivatal szükfélének lenni ítültetvén, tsak a' Curatorium maradjon meg. —
- 2) Az Univerfitásnak tulajdon maga Censurája legyen. —
- 3) Minden Lieflandiai és Estlandiai születésűek, a' kik a' Korona szolgálatjában lenni kívánnak, azon Univerfitásnak fel állítása után két esztendővel, azon két esztendőig tanulni kötelesek legyenek. —
- 4) Annak meg határozása, melly szerént a' Theologica Facultás a' tanítást intézze, és a' tudománynak tisztaságára való esküvés, a' Consistorium költsöpös egyet értésével, az Univerfitas intézetjeire bizatik. —
- 5) A' Prorector nem a' következés, hanem a' Professorok vokfok szerént választatódjon. —
- 6) Azok a' szükféges változások, a' mellyek által az Univerfitas fő plánuma meg nem változtatódik, az Univerfitásra, és a' Curatoriumra bi-

zatódnak. — 7) Az Üniverfitásnak fenn tartására, 56050 rubel kívántatik éiztendőnként; ezen summának fel vételére száz hóld földet mutatson ki a' korona; de mivel ezek még nem szabadok, mind addig, miglen azok az Üniverfitas tulajdon gazdálkodására bizatódniának, ezek az 56050 rubelek kéfé pénzben fizetődjenek ki. — 8) Minden hóldföldnek 560 rubelre van a' jövedelme számlálva a' mellyek, mihelyt a' most árendában lévő hóldföldek közül, valamellyik az Üniverfitásnak maga valóságában által adatódik, le fognak a' summából vonatni. — 9) Az Üniverfitas épületeinek fel állítására, a' melly végre két hely, úgy mint a' Dorpati fő templom, és az ott lévő régi Svéciai templom fognak ki mutatódni; ezeken kívül különösen 25000 rubel fizetődjön ki; a' több fel állításra, 's jövendőbéli jobbitásokra kívántató költséget a' Liflandiai és Esthlandiai nemesség válallya magára s. a. t.

Olasz Ország

Maylandból Martius 8 ik napján. A' mi kedves P æsidentünk, Frantzia Fő Conzul Bonaparte, polgar Villatot külfő dolgokra ügyelő Minifternak, Trioniczi brigadéros Generált pedig hadi minifternak tette. — Felici és Lambertenghi Status Tanátsosok Martius 4-ik napját követett éjjel Párisba mentek, a' hol, mint Republikánknak Status Tanátsosai szüntelen a' mi P æsidentünk, Fr. Fő Conzul Bonaparte mellett fognak lenni. — Vice P æsident polgar Melzi ármadiánk General Stábja Commendánsának, Charpentier Generalnak egy igen szép és betses pixist ajándékozott. — Városunknak Commendánsa, polgar Brouszier, és General Adjutans polgar Beaumont is igen szép ajándékokat nyertek tőlle.

Az Olasz Republikának ez a' fő tisztviselője, tudnillik All P æsident Melzi, igen szorgalmatos, és hivatallyának folytatásában egyenes, de egyszersmind kemény ember is, kiváltképen

a' respublicanusi alkotmánynak állandó fundamentomra való helyheztesítésében. E' mellett egy átallyában meg nem engedi, hogy ezen régi nemesi titulusokkal *Marquis, Grof, vagy Báro*, még a' szép nemnek való hízeltetésben is valaki élhessen.

Fr. Generál *Rusca*, 8000 emberrel hajóra ült *Livornóban*, olly parantsolatot vévén a' Fr. Kormányzástól, hogy az *Elbai* szigetbe mennyen, és foglalja azt el. — A' Frantzia szolgálatban vólt Lengyel légiók az *Olasz Republika* hadi szolgálattára állottak, és a' Gen. *Dombrowsky* commandója alá tétettek.

Az *Olasz* vagy *Cisalpina* Respublika constitutiójának az a' része, a' melly a' paptság organisatióját érdekli, addig, míg a' Sz. Pápa formaliter helybe nem hagyja, közönségessé tétetni nem fog. Azonközben, a' Piemonti herczegségnek azon részében, a' melly az *Olasz Respublikával* öszve kaptsolatott, minden kólduló szerzetes rendek el törültetnek.

Majlandból Mártius 20 ikán. Csak nem minden pontban követjük mi a' Frantzia Respublikát. A' mi hazánk is departementumokra, az az, osztályokra fog osztatódni, 's minden osztályba egy kormányzó helytartó küldettetni. — A' Piemonti herczegségben azon lábra állítodik a' *katona conscriptio*, a' mellyen van a' Frantzia Respublikában. Egy szóval minden intézetekből azt lehet ki húzni, hogy ez a' herczegség öszve kaptsolatik Fr. Országgal.

Portugallia.

Lisszabonból Februarius 23-ik napján. Minekutánna mi is tettünk volna a' békeségnek egy kevés áldozatot, most már, hála légyen a' kegyelmes egeknek, mi is részesültünk annak áldott gyümölséiben, a' köz tsendességben és bátorságban. A' mi kedves regens herczegünk a' Braziliái fejedelem, azokat a' sok fogyatkozásokat, a'

mellyek a' Status dolgainak folytatásába apré-
donként bé tsúlztak, a' mennyire az idő, és köré
nyúlások engedik, el háritani, és a' káros hi-
bakat jóra fordítani igyekeznek. Elegendő tanú-
bizonyfága ennek, az a' mostanában fel állítatott
új politzia vigyázó sereg, a' mellyet a' köz bá-
torfágnak, és jó rendtartásnak fenn tartása vé-
gett, nemcsak ezen rezidentiában, hanem más
városokban és helységékben is ki rendelt. —
Ennek az új forma katonafágnak Commendansa
Gróf *Gouvion* Franczia Országi emigrans, ezen
hólnap második napján mutattatott bé a' mi Re-
gens herczegünknek.

A' papirosra vetett felettébb való nagy adó,
és annak néhány esztendőök alatt nagyon meg-
nevekedett szüksége nemcsak a' szalmából, és ma-
culaturából való papiros készítésére, hanem egy
újabb papiros nemének találására is alkalmas-
ságot szolgáltatott Országunkban, tudniillik az
Aloé leveleiből való papiros csinálásra. — Egy
Lisszabona városában múltató Anglus egy olly pa-
piros fabrikára nyert mostanában a' Kormány-
széktől privilegiumot, a' mellyben az á'oes leve-
lének fejer bőrrel bé vont leveleiből, olly derék
és szép papiros készitetik, melly a' a' külfő Or-
szágokból ide hordott papiroft, mind materiájára,
mind fejeriségére nézve felül haladja, az árra pedig
felenél is kevesebb.

Helvétziai Respublika.

Lausannából Martius 23-ik napján. Walé-
siából, vagy Waliserlandból igen szomorú hírek
jöttek hozzánk. — *Sitten* városára, az ott lévő
Francia gondolkozású municipalitas nagy adót
vetett, a' melly abból áll, hogy minden lakos,
ingatlan jószágaitól egy per Centumot fizessen,
's azt harmad nap alatt le tegye, másként duplá-
san veszik meg rajta.

Zürchből Martius 24-ikén. Az ide való kö-
zönséges újlág levélnek egyik darabjában egy olly

magános levél van summásan bé iktatva, mellynek szerzője a' revolutiótól fogva sok fontos dolgokban eszköze volt a' Frantzia Kormányzéknek. Ennek a' levélnek értelme rövideden ebből áll: Helvétzia, *úgymond*, Helvétzia marad, még pedig a' részre nem hajló, 's a' szerentsés Helvétzia, ha maga akarja. Nem sokára egy Frantzia katona sem leszen köztetek s. a. t.

Bernából Martius 25 ikén a' Zürichi, vagy Tigurumi Cantonbéli gyűlés, egy protestatiót küldött az új Constitutió ellen a' Kormányzéknek, mellyben a' többi közt illy ki fejezésekkel él: A' Constitutiónak minden változásakor kedvezőbb időket reménylett ez a' jó nép, de mindenkor üres álmom volt a' reményfége. — Minden okos polgár meltán azt tudakozhattya: Mi történt felelztendő alatt, a' minn a' nép méltóképen örvendhetetett volna? Szabadon azt felelhetni, semmi sem! Allig adódott ki a' Constitutiónak új planuma, azonnal protestáltak a' 10 Senatorok ellene. A' nemzetnek egysége, mint annak fundamentomos tziykkelye bé vétetődött, esküvéssel meg erőllítődött, és a' Fr. követtől is baratságosan ajánlatott; még is mindazáltal, a' Statusnak egybe kötött testét újra Cantonokra osztotta fel a' Senatus. — Walliserlandnak sok helyfégeibe, a' mellyek a' Fr. Generál *Turrean* rendelkezésnek ellenek szegezték magokat, sok kvartélyozó katonaság küldetett; azok a' municipalitások, a' mellyeket ő ki rendelt, ezen Cantonnak Franczia Republikával való egyesitetését nagyon sürgetik. — A' Helvécziai közönséges levelek bátran, és marczungó szókkal beszélnek ő ellene.

Magyar Ország.

Szigetről, Máramaros Vármegyéből, Martius 18 ik napján 1802. El érkezett már Titt. *Pecz Mihály* Urnak, Máramarosi Kir. Administratió elő nagy érdemű Assessorának nemességéről szól-

16 Királyi Diploma, mellyben azon 48 esztendő-től fogva, a' Kir. szolgálatban hiven forgolódnó Urat magát, a' Sugatagi Sók Aknánál első tisztségben lévő fiát, *Pecz Ferencz* Urat, 's ennek gyermekeit, *Jánost*, *Ferenczet*, *Antalt*, és *Aloysia* leánykáját: úgy a' fent nevezett Assessor Úrnak leányait, *Juliánnát*, elsőben *Tek. Strásai*, most pedig *Buchholtz Ferentz Xavérius* Consiliarius Úrnak kedves feleségét: ismét *Annát*, *Tek. Kis - Jókai Takáts Antal* Úr feleségét, Fels. Urunk minden taksa fizetés nélkül, kegyelmesen meg ajándékozta. Melly publikáltatás, Máramarosban, *Hallerkői Gróf Haller József* kegyelmes Fő Ispányunk Ő Excellentiája előülése alatt tartatott nagy gyűlésben, az egész NemesVármegyének örömeivel végbe ment. Mellyet azzal meg is tetézték, hogy a' fent nevezett Assessor Urat házánál is egész fereggel meg tisztelték, azon való örömöket jelentvén.

A' Királyi Diplomán lévő nemes czimert egy különös jó akaró Poétája így foglalt versbe:

Est Fortuna vetus, Pellicanus Turcifer enlis

Ratiger ante Rates et Salicida Sales.

Úgyan ezen Vármegye gyűléséből ezt is írhatom, mint újságot, hogy a' Diétára meg hívó királyi levél is fel olvastatott, mellyre ezen Nemes Vármegyében lévő sok érdemes Uraságok között, Cs. Kir. Consiliarius és első All Ispány, Tekintetes *Szaplontzai Szaplontzai József*, ki már negyedik Diétára megyen most, és Vármegyénk Fő Perceptora, *Tek. Réti Gazdag Mihály* Urak deputaltattak: — Az utaknak meg jobbitatások eránt, mellyek az őszi árviztől sokat szenvedtek; a' Vármegye Házának meg bővítése eránt, és a' szökött katonákból támadni szokott tolvajoknak lehető meg zabolazásokra a' rendelések nemcsak meg tétettek, hanem már munkába is vétettek. — Hozzá fogtak a' Reformátusok' Gymnasiumának építéséhez is, mellynek még a' múlt esztendőben

fedel alá vétetett fele része, és két emeletre [van
kőből építve nagy költséggel, és a' dolog ugyan
tüzessen megyen.

A' sem lessz talám régiség, bátor az ősszel
történt, hogy midőn a' Méltos. Consiliarius Schön-
stein Királyi Commissarius, és Mélt. Consiliarius
Takáts Úr, gyermeke látogatására jövéen itt mű-
lattak volna, ezeknek 's több barátjaiknak ked-
vekért, egy olyan mulatságot adott Nemes Vár-
megyénk egyik Fő Szolga Birája, Tek. Rátz Pé-
ter Úr, egy gyönyörű patakokkaltsergedező Vaj-
nagi kertjében, az egész kertet szépen ki világo-
sítva, mellynek párja nem igen vólt mostanaba
Máramarosban. Díszítették ezt Nemes Várme-
gyénk főbb tagjain kívül negy Consiliarius, Urak
is, ha szinte az ebéd mellől, a' nem reménylett
jég eső még a' fátorok alól is ki kergette a' ven-
dégeket: szép vólt mind az által az estvéli vilá-
gosítást, 's annak sugári között a' lejtős patakok
ugrásokat szemlélni. Mellyet a' fellyébb czél-
zott Poéta Pater Simontsits Piarista úr ilyen mo-
numentummal tisztelt meg.

Præsentibus

Conss.

Takács Schönstein
Szentgál Szaplonczai,

LVXerat

nobilis honor

pro

Michael Petz

In Valnag.

Anno

his Verbis expresso:

Hospites magni! tenuis coloni

Intimum semsum penetrare! eodem

Publicas, vestri memores honoris

Condedit aras

P. R. 27a Sept. 1801.

Tudósítás.

Titt. *Váradi Sámuel* Úrnak azon *Tehén himlő* lirt könyve, a' mellyről a' múlt Februarius hónapjában, mind a két rendbéli Magy. újság levelekben, a' Haza tudósítatott, 15 $\frac{1}{2}$ árkusban, már a' könyvfajtó alól ki szabadult. — Ezt a' munkátskát, minden tekintetre nézve ollyannak talállyák az ahoz értők, hogy avval az egész olvasó Publicum meg elégedhetik, és annak nemtsak a' tanult, hanem a' tanulatlan Olvasók is, mind magokra, mind másokra nézve sok hasznat vehetik, és azon kétségeket, a' mellyel a' *Tehén himlő* bé óltas hasznos volta eránt eddig viseltettek, ezen munkátskának olvasása le fogja velek vetkeztetni.

Az Erdély Országba intézett nyomtatványoknak egy része már le indítatott, és a' mint a' szerző úr reményli, e' folyó Aprilis 20-ik napja táján N. Enyedre még is érkeznek. — Erdélyben a' következő helyeken fognak ezen munkából nyomtatványok találtatni, úgymint:

Brassóban Titt. Langendorff.

Deésen Tiszt. Mihályi Mihály Predik.

Új Thordán Tiszt. Gyöngyössi János Pred.

Déván Tiszt. Sala Mihály Predik.

N. Enyeden Váradi János Apatikárius

Fejérváron Tiszt. Székely Péter Pred.

Kolosváron Prof. Szilágyi.

Mar. Vásárhelyen Prof. Antal.

Szebenben Schuster Fridrik Apatikárius Úrnál.

Magyar Országban a' Szerző Úrnak kevesebb esméretsége lévén, még most tsak a' következő helyekre küldi munkájának nyomtatványait, úgymint:

N. Győrbe Prof. Német László.

Pápára Prof. Láczy József.

Pestre Könyváros Kiss István.

Posonba Wéber Simon Péter Könyváros

Sopronba Prof. Reitsch Péter.

—————

Szombathelyre Zsóldos István könyvkötő 's
könyváros Úrakhhoz.

Azonban igyekezni fog azon, hogy minden népes városokra küldhesse könyvéből annyit, a' mennyit gondolja, hogy el kelhet, mellyről rövid idő múlva bizonyosra teszi a' két Magyar újságok által a' Publicumot. Az alatt is, hogyha az Erd. Könyváros és Könyvkötő Uraknak feles nyomtatványokat venni tetszene, akár magát a' Szerző Urat, akár a' Magy. Kurir Íróit, frankon küldött leveleik által, szándékjokról tudósíthatják, első jó alkalmatossággal le fognak nékiek a' kívánt nyomtatványok küldetödni.

Noha több árkusokra ment ez a' munkátska, és az e' mellé ragasztatott réz táblára metzett, és szinelt képetske, mint a' Szerző Úr eleinte gondolta volna: mindazáltal annak az első Tudósításban meg határozott árrát, az 50 krajtzárokat sem szaporítani, sem kevesíteni nem kívánja.

Híradás.

Két esztendővel ennekelötte, három versben tettünk újság leveleinkben arról jelentést, hogy ide való érdemes kereskedők, ugymint: *Stattler* és *Nagy József* urak, Magyar Országi *Vad Safránt* akármennyi leszen az, illendő arron meg venni, mindenkor készek lesznek. Arra való nézve jelentetik, hogy a' kinek ilyen, de jó, vad safránnya felesen vagyon, azt vagy a' Pesti, vagy a' Debreczeni vásárookra, a' mellyeken, fent nevezett Bécsi kereskedő, *Titt. Nagy József* Úr, maga is jelen lenni szokott, hozzá vigyék bé, vagy pedig, ha Bétshez közelebb laknának, egyenesen küldjék azt ide.

* * *

A' mai újság mellett küldjük *Egyiptom Historiájának* R. árkussát Erd. Olvasóinknak.

D. D. S.